

ผลการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (public hearing)
เอกสารรับฟังความคิดเห็น เลขที่ อสน. 17/2568
เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับโทเคนดิจิทัลของรัฐบาล (Government Token)
และร่างประกาศที่เกี่ยวข้อง

- 1. การรับฟังความคิดเห็น** รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลทั่วไป (public hearing) ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงาน ก.ล.ต. (www.sec.or.th) และระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) จำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ รับฟังความคิดเห็นตามเอกสารรับฟังความคิดเห็น เลขที่ อสน. 17/2568 ระหว่างวันที่ 26 พฤษภาคม 2568 ถึงวันที่ 10 มิถุนายน 2568
- 2. ผู้จัดส่งความคิดเห็น** มีผู้แสดงความคิดเห็นในการรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลทั่วไป จำนวน 39 ราย ประกอบด้วย (1) ผู้ออก/ประสงค์จะออกโทเคนดิจิทัล 3 ราย (2) ผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัล (“ICO portal”) 3 ราย (3) ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล 4 ราย (4) ผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ 5 ราย (5) ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า 1 ราย (6) ธนาคารพาณิชย์ 3 ราย และ (7) บุคคลทั่วไปและอื่น ๆ 20 ราย โดยมีผู้เข้าดูผ่านเว็บไซต์สำนักงาน ก.ล.ต. หน้าภาษาไทยจำนวน 1,719 ครั้ง และหน้าภาษาอังกฤษจำนวน 963 ครั้ง และผ่านระบบกลางทางกฎหมายจำนวน 286 ครั้ง

3. ประเด็นรับฟังความคิดเห็นและความเห็นที่ได้รับในแต่ละประเด็น

สำนักงาน ก.ล.ต. ได้เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับโทเคนดิจิทัลของรัฐบาล (Government Token : “G-Token”) และร่างประกาศที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับทั้งหลักการและร่างประกาศที่เสนอ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
1. การกำหนดลักษณะของโทเคนดิจิทัลสำหรับ G-Token	เห็นด้วย 31 ราย ไม่เห็นด้วย 6 ราย และไม่แสดงความเห็น 2 ราย โดยมีความเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่สำคัญ ดังนี้ - หากในอนาคตมีการแก้ไขพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (“พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ”) เพื่อย้ายโทเคนดิจิทัลไปเป็นหลักทรัพย์ จะพิจารณาว่า G-Token เป็นสินทรัพย์ดิจิทัลหรือเป็นหลักทรัพย์ และจะมีผลกระทบ	สำนักงาน ก.ล.ต. พิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะแล้ว เห็นว่าควรคงหลักเกณฑ์ไว้เช่นเดิม โดยขอเรียนดังนี้ - ในการย้ายโทเคนดิจิทัลที่มีลักษณะเป็นการระดมทุนไปเป็นหลักทรัพย์ ภายใต้ พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ สำนักงาน ก.ล.ต. จะพิจารณาตามลักษณะ (substance) ของหลักทรัพย์แต่ละประเภท เพื่อให้เกิดการกำกับ

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
	และมาตรการต่อผู้ให้บริการ G-Token อย่างไร - เสนอให้สำนักงาน ก.ล.ต. ประสานงานกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (“สำนักงาน ปปง.”) เกี่ยวกับการจัดระดับความเสี่ยงของ G-Token เป็นสินทรัพย์ความเสี่ยงต่ำเทียบเท่าพันธบัตร เพื่อให้ความชัดเจนและเหมาะสมในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการรับลูกค้ายของผู้ประกอบธุรกิจ เช่น การระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า เป็นต้น - ควรกำหนดไม่ให้มีการถ่ายโอนโทเคนดิจิทัลระหว่างกันเพื่อป้องกันการนำ G-Token ไปใช้แทนเงินสด ซึ่งเป็นการผิดวัตถุประสงค์ในการออกโทเคนดิจิทัลที่เป็นการกู้เงินด้วยวิธีอื่นใดตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 (“พ.ร.บ. การบริหารหนี้สาธารณะฯ”)	ดูแลอย่างเหมาะสมตามลักษณะของผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ สำนักงาน ก.ล.ต. จะพิจารณาหลักการกำกับดูแล G-Token โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในด้านการกำกับดูแลและการคุ้มครองผู้ลงทุนเป็นสำคัญ โดยหากมีการกำหนดแนวทางการกำกับดูแลที่ชัดเจนในอนาคต สำนักงาน ก.ล.ต. จะสื่อสารให้ทราบต่อไป - สำนักงาน ก.ล.ต. ได้ประสานความร่วมมือกับสำนักงาน ปปง. อย่างต่อเนื่อง และขอรับข้อสังเกตไปพิจารณาประสานงานกับสำนักงาน ปปง. ในประเด็นดังกล่าวต่อไป - สำนักงาน ก.ล.ต. ร่วมกับกระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย (“ธปท.”) ได้มีนโยบายไม่สนับสนุนการนำสินทรัพย์ดิจิทัลไปใช้เป็น MOP โดยสำนักงาน ก.ล.ต. ได้ออกประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. 5/2565 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการให้บริการของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่ต้องไม่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการชำระค่าสินค้าหรือบริการ ลงวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2565 ที่กำหนดห้ามไม่ให้ผู้ประกอบการ

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
	- แม้ว่า G-Token จะจัดเป็นสินทรัพย์ดิจิทัล แต่ควรมีการกำกับดูแลเทียบเท่ากับหลักทรัพย์ เพื่อป้องกันปัญหา regulatory arbitrage - การออก G-Token เป็นเรื่องใหม่ที่ประเทศไทยยังไม่เคยมีการดำเนินการมาก่อน จึงควรเปิดเผยข้อมูลและให้ความรู้กับนักลงทุนและประชาชนอย่างเพียงพอ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับราคาซื้อขาย เป็นต้น	สินทรัพย์ดิจิทัลสนับสนุนการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อเป็น MOP - สำนักงาน ก.ล.ต. กำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสำหรับ G-Token ให้สอดคล้องกับลักษณะการกำหนดสิทธิ รวมถึงบริบทที่เกี่ยวข้องทั้งในตลาดแรกและตลาดรอง โดยเป็นไปตามหลัก same risk, same activity, same regulatory outcome เช่น ยกเว้นการขออนุญาตเสนอขาย G-Token ให้กับกระทรวงการคลัง ในฐานะผู้ออก G-Token (“issuer”) รวมถึงไม่ต้องยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลและร่างหนังสือชี้ชวน และไม่ต้องเสนอขายผ่าน ICO portal ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการกำกับดูแลผลิตภัณฑ์การลงทุนประเภทอื่นที่ออกโดยกระทรวงการคลัง ตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ - กระทรวงการคลังในฐานะ issuer จะเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเสนอขาย เพื่อให้ผู้ลงทุนมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุน และผู้ประกอบการธุรกิจที่ให้บริการซื้อขาย G-Token มีหน้าที่ต้องเปิดเผยราคาอ้างอิง (“indicative price”) ที่เป็นไปตามมาตรฐาน โดยคำนวณจากเงินต้นและผลตอบแทน เพื่อให้ผู้ลงทุนมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุน นอกจากนี้ ข้อ 40 ของประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. 19/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ลงวันที่

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
		3 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 กำหนดให้ ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลยังคง ต้องมีระบบเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลที่นำมา ซื้อขายอย่างเพียงพอและเป็นปัจจุบัน และมีหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายด้วย
2. การยกเว้นการขออนุญาต เสนอขาย G-Token	เห็นด้วย 27 ราย ไม่เห็นด้วย 10 ราย และไม่แสดงความเห็น 2 ราย โดยมีความเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่สำคัญ ดังนี้ - ควรเสนอขาย G-Token ผ่าน ICO portal เพื่อส่งเสริมบทบาทของ ICO portal ขยายฐานนักลงทุน และ สร้างความเชื่อมั่นในระบบที่กำลังดูแล โดยสำนักงาน ก.ล.ต. - ตามเอกสารของสำนักงานบริหารนี้ สาธารณะ (“สบน.”) กำหนดให้ ICO portal ทำหน้าที่ให้บริการด้าน เทคโนโลยี เช่น การเลือก blockchain และการ mint โทเคนดิจิทัล เป็นต้น รวมถึงรับดำเนินการจองซื้อ จัดสรร G-Token และจ่ายดอกเบี้ยหรือ คืนเงินต้นให้แก่ลงทุน ดังนั้น การให้บริการที่ สบน. กำหนดไว้	- กระทรวงการคลังในฐานะผู้ออกและ เสนอขาย G-Token จะเป็นผู้พิจารณา เลือกผู้ให้บริการที่จะเป็นผู้ดำเนินการ ด้านเทคโนโลยี (“technology provider”) เพื่อดำเนินการที่เกี่ยวข้อง กับการออกและเสนอขาย G-Token เช่น การ mint เหรียญ การสร้าง เงื่อนไขใน smart contract หรือ การทำหน้าที่เป็นนายทะเบียน เป็นต้น โดยกระทรวงการคลังอาจมอบหมาย ให้ ICO portal ซึ่งมีความเชี่ยวชาญ ในการให้บริการด้านเทคโนโลยี ดำเนินการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับ การพิจารณาของกระทรวงการคลัง - หาก ICO portal ประสงค์จะ ประกอบธุรกิจอื่นนอกเหนือจาก การให้บริการระบบเสนอขายโทเคน ดิจิทัลที่ได้รับความเห็นชอบ ICO portal มีหน้าที่ต้องขออนุญาตต่อ สำนักงาน ก.ล.ต. ก่อนเริ่มประกอบ ธุรกิจอื่นดังกล่าว อย่างไรก็ตาม หากเป็นธุรกิจอื่นที่เคยได้รับอนุญาต จากสำนักงาน ก.ล.ต. อยู่ก่อนแล้ว

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
	ทาง ICO portal จะต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจอื่นจากสำนักงาน ก.ล.ต. เพิ่มเติมหรือไม่ - เสนอให้สำนักงาน ก.ล.ต. กำหนดให้ ICO portal มีสิทธิในการเสนอขาย G-Token เช่นเดียวกับผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลอื่น เนื่องจาก ICO portal อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงาน ก.ล.ต. ซึ่งมีระบบเสนอขายที่มีประสิทธิภาพ และควรมีบทบาทในการกลั่นกรอง ตรวจสอบระบบ และความปลอดภัยของระบบ Blockchain ที่ใช้กับ G-Token เช่น การสอบทาน Smart Contract เป็นต้น - เสนอให้สำนักงาน ก.ล.ต. ระบุรายละเอียดในประกาศที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนว่าผู้ประกอบการหลักทรัพย์สามารถรับจองซื้อ G-Token ในตลาดแรกด้วยใบอนุญาตประกอบธุรกิจในประเภทใดและมีเงื่อนไขอย่างไร	ICO portal ไม่มีหน้าที่ต้องมาขออนุญาตประกอบธุรกิจอื่นสำหรับการให้บริการ G-Token เป็นการเฉพาะอีก - เนื่องจากการเสนอขาย G-Token ได้รับยกเว้นหน้าที่เกี่ยวกับการออกเสนอขาย ซึ่งรวมถึงหน้าที่ในการเสนอขายผ่าน ICO portal ด้วย ดังนั้น ในกรณีที่ ICO portal ประสงค์จะเสนอขาย G-Token อาจเข้าข่ายเป็นการประกอบธุรกิจนายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล (“DA Broker”) ที่ต้องขอรับใบอนุญาตก่อนการให้บริการ อย่างไรก็ตาม กระทรวงการคลังในฐานะผู้ออกและเสนอขาย G-Token อาจมอบหมายให้ ICO portal ซึ่งความสามารถและเชี่ยวชาญในการให้บริการด้านเทคโนโลยี ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ G-Token เช่น การ mint เหรียญ การสร้างเงื่อนไขใน smart contract หรือการทำหน้าที่เป็นนายทะเบียน เป็นต้น - หลักการและร่างประกาศที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตให้กับผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลและผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ครอบคลุมการให้บริการเกี่ยวกับ G-Token ทั้งในตลาดแรกและตลาดรอง โดยกำหนดเป็นลักษณะของการให้บริการที่ไม่ถือเป็นการประกอบธุรกิจ DA Broker ซึ่งกรณีผู้ประกอบการหลักทรัพย์ที่ได้รับยกเว้นจะต้องเป็นบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบ

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
		ธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์หรือผู้ค้าหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
3. การยกเว้นการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจนายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลให้แก่ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล และผู้ค้าสินทรัพย์ดิจิทัลสำหรับการให้บริการเกี่ยวกับ G-Token	เห็นด้วย 30 ราย ไม่เห็นด้วย 6 ราย และไม่แสดงความเห็น 3 ราย โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญเพิ่มเติม ดังนี้ - เสนอให้ผู้ประกอบธุรกิจประเภทอื่น เช่น ผู้จัดการเงินทุนสินทรัพย์ดิจิทัล ผู้ค้าหลักทรัพย์ ผู้จัดการจำหน่ายหลักทรัพย์ ผู้จัดการกองทุน และ ICO portal ซึ่งมีประสบการณ์และระบบงานพร้อมในการขายผลิตภัณฑ์ลงทุน ควรได้รับยกเว้นการเป็น DA Broker สำหรับ G-Token เพื่อขยายฐานลูกค้าและส่งเสริม ecosystem ของ G-Token - เสนอให้ยกเว้นการขออนุญาตประกอบธุรกิจอื่นด้วย เนื่องจากต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการขออนุญาต 30 วัน จึงอาจทำให้การดำเนินการเตรียมตัวเพื่อให้บริการ G-Token ไม่ทันท่วงที ประกอบกับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลมีระบบงานที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลอยู่แล้ว จึงทำให้สามารถนำมาปรับให้สอดคล้องกับรูปแบบการให้บริการ G-Token ได้อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม หากสำนักงาน ก.ล.ต. ยังเห็นว่าควรต้องขออนุญาต	ธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์หรือผู้ค้าหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ - หลักการยกเว้นการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจ DA Broker สำหรับการให้บริการเกี่ยวกับ G-Token ครอบคลุมถึงศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล (“DA Exchange”) ผู้ค้าสินทรัพย์ดิจิทัล (“DA Dealer”) และผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ รวมถึงการยกเว้นให้การบริการจัดการเงินทุน และการให้คำแนะนำที่เกี่ยวกับ G-Token ไม่ถือเป็นการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทการเป็นผู้จัดการเงินทุนหรือการเป็นที่ปรึกษาสินทรัพย์ดิจิทัลด้วย ทั้งนี้ สำนักงาน ก.ล.ต. ขอรับข้อสังเกตไปประกอบการพิจารณาในประเด็นดังกล่าวต่อไป - การกำหนดหลักการในลักษณะดังกล่าว เนื่องจากได้มีการยกเว้นข้อกำหนดเกี่ยวกับการขอใบอนุญาตบางประเภท อย่างไรก็ตาม การขออนุญาตประกอบธุรกิจอื่นเป็นกลไกที่สำนักงาน ก.ล.ต. ใช้พิจารณาการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการให้บริการ โดยการให้บริการดังกล่าวต้องเกี่ยวเนื่อง เป็นประโยชน์หรือสนับสนุนการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ไม่มีลักษณะที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
	การประกอบธุรกิจอื่น อาจกำหนดหลักเกณฑ์อย่างง่ายสำหรับการขออนุญาตสำหรับการให้บริการ G-Token เพื่อให้มีการเตรียมความพร้อมได้รวดเร็วยิ่งขึ้น - แม้มีการยกเว้นการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจ แต่ผู้ประกอบการที่ได้รับยกเว้น ยังคงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกัน	และเป็นกิจการที่ไม่มีความเสี่ยงต่อทรัพย์สินของลูกค้า เป็นต้น เพื่อการคุ้มครองผู้ลงทุนอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ สำนักงาน ก.ล.ต. อยู่ในระหว่างพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจอื่นของบริษัทหลักทรัพย์ โดยมีแนวทางกำหนดว่า ในกรณีที่ได้รับยกเว้นใบอนุญาตสำหรับการให้บริการ G-Token บริษัทหลักทรัพย์ต้องแจ้งสำนักงาน ก.ล.ต. ล่วงหน้า 15 วัน ก่อนเริ่มประกอบธุรกิจดังกล่าว เพื่อให้สำนักงาน ก.ล.ต. พิจารณาระบบงานที่แตกต่างจากธุรกิจหลักทรัพย์ - สำนักงาน ก.ล.ต. เห็นด้วยกับความคิดเห็นดังกล่าว โดยขอชี้แจงเพิ่มเติมว่าหลักการในครั้งนี้ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ดิจิทัลและผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจ DA Broker สำหรับการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับ G-Token ยังคงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการอื่นด้วย
4. การยกเว้นการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ G-Token ตามประเภทใบอนุญาตที่ผู้ประกอบการธุรกิจหลักทรัพย์ได้รับอนุญาต	เห็นด้วย 29 ราย ไม่เห็นด้วย 7 ราย และไม่แสดงความเห็น 3 ราย โดยมีความเห็น/ข้อเสนอแนะที่สำคัญเพิ่มเติม ดังนี้ - ผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ควรมีระบบเก็บรักษาสินทรัพย์ดิจิทัลที่ได้มาตรฐาน หากไม่มีระบบความสามารถ outsource ให้ผู้ประกอบการสินทรัพย์ดิจิทัลได้ - ควรกำหนดความชัดเจนเกี่ยวกับระบบงานที่จำเป็น ที่ บล. ต้องจัดให้มี	- ผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ที่ได้รับยกเว้นการขอใบอนุญาต จะถูกกำกับดูแลผ่านหลักเกณฑ์การประกอบกิจการอื่น โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของการให้บริการที่ผู้ประกอบการหลักทรัพย์กำหนด ซึ่งหากการให้บริการ

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
	สำหรับการให้บริการ G-Token ว่าต้องมีระบบงานขึ้นต่ำอะไรบ้าง และมีรายละเอียดและเงื่อนไขอย่างไร - ในทางปฏิบัติธนาคารพาณิชย์ที่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ยังไม่สามารถให้บริการดังกล่าวได้เนื่องจากหลักเกณฑ์ของ ธปท. ห้ามธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล จึงขอเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหารือกันเพิ่มเติมเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์สามารถให้บริการเกี่ยวกับ G-Token ได้	มีการเก็บรักษาสินทรัพย์ดิจิทัลของลูกค้า อาจมอบหมายให้บุคคลอื่นที่มีความเชี่ยวชาญในเทคโนโลยีดังกล่าวดำเนินการแทน (outsource) ได้ โดยผู้ประกอบการหลักทรัพย์ต้องมีการบริหารและจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการให้บริการอย่างรัดกุมเพียงพอที่จะป้องกันและจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ - สำนักงาน ก.ล.ต. ได้ประสานความร่วมมือกับ ธปท. อย่างต่อเนื่องจึงขอรับข้อสังเกตไปพิจารณาประสานงานในประเด็นดังกล่าวต่อไป
5. การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้บริการ G-Token	เห็นด้วย 31 ราย ไม่เห็นด้วย 5 ราย และไม่แสดงความเห็น 3 ราย โดยมีความเห็น/ข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ - ควรมีกลไกการป้องกันการสร้างราคาโดยการสร้างอุปสงค์เทียม ซึ่งเป็นการหาประโยชน์จากความไม่เข้าใจของผู้ลงทุน	- พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 (“พ.ร.ก. สินทรัพย์ดิจิทัลฯ”) หมวด 6 ได้กำหนดเกี่ยวกับการป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล โดยมาตรา 46 ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการส่งคำสั่งซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล อันเป็นการทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจผิดเกี่ยวกับราคาหรือปริมาณการซื้อขายหรือส่งคำสั่งซื้อขายในลักษณะต่อเนื่องกัน โดยมุ่งหมาย

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
	- เสนอให้มีการพิจารณาเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุน (net capital) ของผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล กรณี G-Token ให้เหมาะสมกับลักษณะความเสี่ยงสินทรัพย์ - เสนอยกเว้นเรื่องการจัดเก็บ G-Token ที่ Third Party Custodian และยกเว้นการดำรง NC ในส่วนของโทเคนดิจิทัลที่ไม่มีความเสี่ยงจากการเก็บรักษาทรัพย์สินของลูกค้า (custody risk) - เห็นว่าควรกำหนดให้บริษัทหลักทรัพย์ที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่จะให้บริการ G-Token กับลูกค้า ต้องเปิดเผยรายชื่อลูกค้าให้กับ ICO portal เพื่อให้ ICO portal ได้ให้คำแนะนำและจัดทำแบบทดสอบความรู้ (“knowledge test”) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าลูกค้าของบริษัทหลักทรัพย์	ให้ราคาหรือปริมาณสินทรัพย์ดิจิทัลผิดไปจากสภาพปกติของตลาด ดังนั้น ผู้ที่สร้างราคาหรืออุปสงค์เทียมย่อมมีโทษตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.ก. สินทรัพย์ดิจิทัลฯ - สำนักงาน ก.ล.ต. อยู่ในระหว่างเปิดรับฟังความคิดเห็นหลักการและร่างประกาศเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักเกณฑ์ด้านเงินทุน (NC) ของผู้ให้บริการรับฝากสินทรัพย์ดิจิทัล และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการดูแลรักษาทรัพย์สินของลูกค้า โดยสำนักงาน ก.ล.ต. มีแนวคิดที่จะทบทวนหลักเกณฑ์ NC ของโทเคนดิจิทัลที่ไม่มีความเสี่ยงจากการเก็บรักษาทรัพย์สินของลูกค้า (custody risk) ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้ไม่ต้องดำรง NC สำหรับการเก็บรักษาโทเคนดิจิทัล และยกเลิกการบังคับฝากโทเคนดิจิทัลกับผู้ให้บริการรับฝากสินทรัพย์ดิจิทัล (DA custodial wallet provider) หากเหรียญดังกล่าวมีลักษณะเป็นไปตามเงื่อนไขที่สำนักงาน ก.ล.ต. กำหนด ทั้งนี้ เพื่อช่วยลดภาระในการดำรง NC ของผู้ประกอบการ และช่วยยกระดับระบบนิเวศของโทเคนดิจิทัล - หลักการยกเว้นการขออนุญาตเสนอขาย G-Token ให้กับกระทรวงการคลัง โดยไม่ต้องยื่นแบบแสดงรายการข้อมูล และร่างหนังสือชี้ชวน และไม่ต้องเสนอขายผ่าน ICO portal ดังนั้น ICO portal จึงไม่มีหน้าที่ให้คำแนะนำและจัดทำ knowledge test อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการ

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
	มีความเข้าใจในโทเคนดิจิทัลก่อนตัดสินใจลงทุน - ควรให้หน่วยงานกลาง เช่น กระทรวงการคลัง หรือ ThaiBMA เป็นผู้กำหนด indicative price เพื่อความโปร่งใส และลดความผันผวน ทั้งนี้ การเปิดเผยราคาควรมีความยืดหยุ่นหรือมีแนวปฏิบัติกำหนด indicative price ที่ชัดเจน เช่น การคำนวณมูลค่าตราสารหนี้ จากอัตราดอกเบี้ยที่จะได้รับหากถือตราสารไปจนครบกำหนดอายุได้ก่อน (maturity) - ควรกำหนดวงเงินเรื่องการมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกสินทรัพย์ดิจิทัล (“listing	หลักทรัพย์ที่ให้บริการ G-Token จะได้รับยกเว้นการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบกิจการอื่น จึงต้องมีการบริหารและจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการให้บริการอย่างรัดกุมเพียงพอที่จะป้องกันและจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สำนักงาน ก.ล.ต. อยู่ในระหว่างปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการอื่นของบริษัทหลักทรัพย์ สำนักงาน ก.ล.ต. จึงขอรับประเด็นข้อสังเกตดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ต่อไป - หลักการกำหนดแนวทางให้ผู้ให้บริการ G-Token เปิดเผย indicative price เป็นไปเพื่อสำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจให้ผู้ลงทุน โดยต้องคำนวณตามมาตรฐานที่พิจารณาจากเงินต้นและดอกเบี้ยค้างรับ (accrued interest) เพื่อสะท้อนมูลค่าปัจจุบันของ G-Token ให้ผู้ลงทุนสามารถตัดสินใจลงทุนได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม กระทรวงการคลังยังคงมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเสนอขายตาม พ.ร.บ. การบริหารหนี้สาธารณะฯ เพื่อให้ผู้ลงทุนมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุน ทั้งนี้ สำนักงาน ก.ล.ต. ขอรับข้อสังเกตเพื่อไปประกอบการพิจารณากำหนดแนวปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวต่อไป - G-Token เป็นโทเคนดิจิทัลที่กำหนดสิทธิให้ผู้ถือมีสิทธิได้รับชำระคืนเงินต้น

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
	rule”) สำหรับ G-Token เนื่องจากเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม หากสำนักงาน ก.ล.ต. เห็นว่ายังจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ดังกล่าว บริษัทขอเสนอให้สามารถใช้ listing rule ประเภท investment token ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของ G-Token มาพิจารณาได้โดยมีต้องแก้ไข listing rule หรือสามารถกำหนด listing rule อย่างง่ายสำหรับการคัดเลือก G-Token โดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวยิ่งขึ้น	และผลตอบแทนตามที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยหาก DA Exchange ประสงค์จะนำมา list บน DA Exchange จะต้องพิจารณาคัดเลือก G-Token ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ listing rule ที่ DA Exchange นั้น ๆ ใช้สำหรับการพิจารณาคัดเลือกโทเคนดิจิทัลมาให้บริการลูกค้า
6. การมีผลใช้บังคับ	เห็นด้วย 31 ราย ไม่เห็นด้วย 5 ราย และไม่แสดงความเห็น 3 ราย โดยไม่มีความเห็น/ข้อเสนอแนะที่สำคัญเพิ่มเติม	-
7. ร่างประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ กจ. /2568 เรื่อง การกำหนดประเภทโทเคนดิจิทัลเพิ่มเติม (ฉบับที่)	เห็นด้วย 30 ราย ไม่เห็นด้วย 6 ราย และไม่แสดงความเห็น 3 ราย โดยมีความเห็น/ข้อเสนอแนะที่สำคัญเพิ่มเติมว่าควรเพิ่มเติมการกำหนดไม่ให้มีการถ่ายโอนโทเคนดิจิทัลระหว่างกัน เพื่อป้องกันการนำไปใช้แทนเงินสด ซึ่งจะทำให้ผิดวัตถุประสงค์ของการออกโทเคนดิจิทัล ที่เป็นการกู้เงินด้วยวิธีการอื่นใด ตาม พ.ร.บ. การบริหารหนี้สาธารณะฯ	สำนักงาน ก.ล.ต. ร่วมกับกระทรวงการคลัง และ ธปท. ได้มีแนวนโยบายไม่สนับสนุนการนำสินทรัพย์ดิจิทัลไปใช้เป็น MOP โดยสำนักงาน ก.ล.ต. ได้ออกประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. 5/2565 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการให้บริการของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่ต้องไม่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการชำระค่าสินค้าหรือบริการ ลงวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2565 ที่กำหนดห้ามไม่ให้ผู้ประกอบธุรกิจ

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
		สินทรัพย์ดิจิทัลสนับสนุนการใช้ สินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อเป็น MOP
8. ร่างประกาศคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. /2568 เรื่อง การไม่นำ บทบัญญัติว่าด้วยการเสนอขาย โทเคนดิจิทัลต่อประชาชนมาใช้ บังคับกับการเสนอขายโทเคนดิจิทัล บางลักษณะ (ฉบับที่)	เห็นด้วย 29 ราย ไม่เห็นด้วย 7 ราย และไม่แสดงความเห็น 3 ราย โดยไม่มีความเห็น/ข้อเสนอแนะที่สำคัญ เพิ่มเติม	-
9. ร่างประกาศคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. /2568 เรื่อง การกำหนด ลักษณะการให้บริการที่ไม่ถือเป็น การประกอบธุรกิจศูนย์ซื้อขาย สินทรัพย์ดิจิทัล นายหน้าซื้อขาย สินทรัพย์ดิจิทัล หรือผู้ค้าสินทรัพย์ ดิจิทัล (ฉบับที่)	เห็นด้วย 29 ราย ไม่เห็นด้วย 7 ราย และไม่แสดงความเห็น 3 ราย โดยมีความเห็น/ข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้ - ข้อ 3/2 (2) ของร่างดังกล่าว ระบุยกเว้นให้การให้บริการซื้อขาย แลกเปลี่ยน G-Token ไม่ถือเป็นการให้ บริการ DA Broker โดยคุณสมบัติของ บริษัทผู้ให้บริการต้องไม่เป็นผู้ได้รับ อนุญาตให้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ ดิจิทัลประเภทการเป็น DA Broker บริษัทสอบถามว่า บริษัทเป็นผู้ได้รับ ใบอนุญาต DA Exchange และ DA Broker จึงสามารถให้บริการดังกล่าว ได้ตามขอบเขตของใบอนุญาต โดยไม่ต้อง อาศัยข้อยกเว้นในร่างประกาศดังกล่าว ใช่หรือไม่ - สอบถามว่า DA Exchange และ DA Dealer สามารถให้บริการ omnibus account ในตลาดแรกและตลาดรอง โดยอาศัยประกาศยกเว้นใบอนุญาต DA Broker ได้หรือไม่	- ร่างประกาศฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อยกเว้นใบอนุญาตประกอบธุรกิจ การเป็น DA Broker ให้แก่ DA Exchange DA Dealer และบริษัท หลักทรัพย์ที่มีใบอนุญาตนายหน้า ซื้อขายหลักทรัพย์ ที่ประสงค์จะให้ บริการซื้อขาย G-Token ซึ่งจะได้รับ การยกเว้นไม่ต้องขอใบอนุญาต ประกอบธุรกิจ DA Broker เพิ่มเติม อย่างไรก็ดี หากผู้ประกอบการ ดังกล่าวเป็นผู้ที่มีใบอนุญาต DA Broker อยู่แล้วก็สามารถให้บริการ ตามขอบเขตของใบอนุญาตที่มีอยู่ได้ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ การประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องด้วย - หลักการกำหนดให้ DA Exchange และ DA Dealer ที่ประสงค์จะให้บริการ G-Token ได้รับยกเว้นการขอใบอนุญาต DA Broker ทำให้ DA Exchange สามารถให้บริการในลักษณะเช่นเดียวกับ นายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลด้วย

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
10. ร่างประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. /2568 เรื่อง การกำหนดลักษณะการให้คำแนะนำแก่ประชาชนที่ไม่ถือเป็นการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทการเป็นที่ปรึกษาสินทรัพย์ดิจิทัล (ฉบับที่)	เห็นด้วย 30 ราย ไม่เห็นด้วย 6 ราย และไม่แสดงความเห็น 3 ราย โดยมีความเห็น/ข้อเสนอแนะที่สำคัญว่าขอให้สำนักงาน ก.ล.ต พิจารณายกเว้นการขอใบอนุญาตการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทการเป็นที่ปรึกษาสินทรัพย์ดิจิทัล (“DAIA”) ให้ครอบคลุมถึงผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลทุกประเภท ICO portal และธุรกิจหลักทรัพย์ที่มีระบบให้คำแนะนำลูกค้า เพื่อให้สามารถให้คำแนะนำการลงทุนใน G-Token ได้โดยไม่ต้องขอใบอนุญาตเพิ่ม อย่างไรก็ตาม หากไม่ขยายขอบเขต ขอสอบถามว่าผู้ให้บริการ G-Token สามารถให้คำแนะนำในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขาย G-Token (“incidental”) ได้หรือไม่ โดยไม่ถือเป็นการประกอบธุรกิจที่ต้องขอใบอนุญาตเพิ่มเติม	หลักการตามร่างประกาศกำหนดยกเว้นการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจ DAIA ให้กับบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้ใบอนุญาตการเป็นที่ปรึกษาหลักทรัพย์สำหรับการให้บริการ G-Token อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลสามารถให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการซื้อขาย G-Token ในลักษณะ incidental ตามประเภทธุรกิจที่ได้รับใบอนุญาตอยู่แล้ว
11. ร่างประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. /2568 เรื่อง การกำหนดลักษณะการจัดการเงินทุนที่ไม่ถือเป็นการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทการเป็นผู้จัดการเงินทุนสินทรัพย์ดิจิทัล (ฉบับที่)	เห็นด้วย 30 ราย ไม่เห็นด้วย 6 ราย และไม่แสดงความเห็น 3 ราย โดยมีความเห็น/ข้อเสนอแนะที่สำคัญว่าการแก้ไขเฉพาะในประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. 21/2567 เรื่อง การกำหนดลักษณะการจัดการเงินทุนที่ไม่ถือเป็นการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทการเป็นผู้จัดการเงินทุนสินทรัพย์ดิจิทัล ลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2567 (“ประกาศที่ กธ. 21/2567”) อาจถูกตีความว่ามีเพียงกองทุนส่วนบุคคลเท่านั้นที่สามารถลงทุนใน G-Token ได้ ในขณะที่กองทุนประเภทอื่น เช่น	ในปัจจุบันกรณีของกองทุนส่วนบุคคลและกองทุนรวม ได้มีการกำหนดยกเว้นไว้ตามข้อ 2 (2) ของประกาศที่ กธ. 21/2567 แล้ว ทั้งนี้ ในส่วนของอัตราส่วนการลงทุนของ G-Token ในกองทุนประเภทต่าง ๆ สำนักงาน ก.ล.ต. อยู่ระหว่างพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นที่ได้รับ	ความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต.
	กองทุนรวมยังคงถูกห้ามลงทุนใน G-Token จึงขอเสนอให้สำนักงาน ก.ล.ต. พิจารณาแก้ไขประกาศ คณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทน. 87/2558 เรื่อง การลงทุนของ กองทุน ลงวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2558 โดยเพิ่มข้อยกเว้นสำหรับการลงทุนใน G-Token ที่ออกโดยกระทรวงการคลัง	
12. ร่างประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. /2568 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการประกอบธุรกิจ สินทรัพย์ดิจิทัล (ฉบับที่)	เห็นด้วย 30 ราย ไม่เห็นด้วย 6 ราย และไม่แสดงความเห็น 3 ราย โดยมีความเห็น/ข้อเสนอแนะที่สำคัญว่า ร่างประกาศไม่ได้ระบุถึงการยกเว้น การกำหนด listing rule สำหรับ G-Token ด้วย จึงขอสอบถามว่า หาก listing rule ของ DA Exchange ไม่ได้รองรับการให้บริการ G-Token แล้ว DA Exchange จะต้องดำเนินการแก้ไข listing rule ให้รองรับด้วยหรือไม่	G-Token เป็นโทเคนดิจิทัลที่กำหนด สิทธิให้ผู้ถือมีสิทธิได้รับชำระคืนเงินต้น และผลตอบแทนตามที่กระทรวงการคลัง กำหนด โดยหาก DA Exchange ประสงค์จะนำมาให้บริการจะต้อง พิจารณาคัดเลือก G-Token ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ listing rule ของ DA Exchange ที่ใช้สำหรับการพิจารณาคัดเลือกโทเคนดิจิทัลมาให้บริการลูกค้า อย่างไรก็ตาม หากผู้ประกอบการรายใด ยังไม่มีการกำหนด listing rule เพื่อรองรับการให้บริการสำหรับโทเคนดิจิทัล ผู้ประกอบธุรกิจต้องทำการแก้ไข listing rule และต้องขอความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต.

สำนักงาน ก.ล.ต. ขอขอบคุณผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นตามรายชื่อดังต่อไปนี้

1. บริษัท เรียว เอสเตท เอกซ์โพเนนเชียล จำกัด
2. สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
3. บริษัท ที-บ็อกซ์ (ไทยแลนด์) จำกัด
4. บริษัท บิทคับ พอร์ตхол จำกัด
5. บริษัท โทเคน เอกซ์ จำกัด
6. บริษัท บิทคับ ออนไลน์ จำกัด

7. บริษัท อப்பิต เอ็กซ์เชนจ์ (ประเทศไทย) จำกัด
 8. บริษัท ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลไทย จำกัด
 9. บริษัท ออร์บิกซ์ เทรด จำกัด
 10. บริษัทหลักทรัพย์ เกียรตินาคินภัทร จำกัด (มหาชน)
 11. บริษัทหลักทรัพย์ กสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
 12. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ทาลิส จำกัด
 13. บริษัทหลักทรัพย์ เอเชีย พลัส จำกัด
 14. บริษัทหลักทรัพย์ อินโนเวสต์ เอกซ์ จำกัด
 15. สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย
 16. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
 17. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
 18. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
 19. สมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย
 20. สมาคมการค้าผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลไทย
 21. สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย
 22. สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย
 23. สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย
 24. บริษัทและบุคคลทั่วไปที่แสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์สำนักงาน ก.ล.ต. จำนวน 16 ราย
-